

Naturstyrelsen, Bornholm
Ekkodalsvejen 2
3720 Aakirkeby
Att. Dorte Bugge Jensen

Bornholms Regionskommune
Center for Natur, Miljø og Fritid
Natur og miljø
+45 56 92 22 08
nm@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

22. juli 2021

J. nr. 06.02.03G01-0072

Tilladelse til vandløbsregulering jf. Vandløbsloven: Ved Rappekær matr.195h, Vestermarie

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid, har den 16. juli 2020, modtaget en ansøgning fra Naturstyrelsen, om at hæve vandløbsbunden ved afløbet fra Rappekær sø, ifm. naturgenopretningsprojektet "Semiaquatic Life", matr. 195h, Vestermarie. Matriklen er ejet af Naturstyrelsen.

Afgørelse

Bornholms Regionskommune meddeler hermed tilladelse til at regulere vandløbet nedstrøms Rappekær sø, matr. 195h, Vestermarie. Projektet skal udføres jf. denne tilladelse og følgende vilkår:

Vilkår

- Projektet må ikke påbegyndes før klagefristens udløb.
- Projektet må først igangsættes når tilladelsens klagefrist er udløbet.
- Projektet skal tilrettelægges, så vandløbet ikke påvirkes unødvendigt i forbindelse med arbejdet. Herunder må brinkerne ikke ødelægges.
- Projektet må ikke reducere afstrømningen til nedstrøms målsatte vandløb og dermed forringe den økologiske tilstand.
- Projektet skal udføres i en tør periode, så der sker mindst mulig skade på biologien i vandløbet.
- Anlægsarbejdet skal være udført senest 3 år fra godkendelsesdatoen. Hvis dette ikke er tilfældet, bortfalder tilladelsen.

Der gives tilladelse til følgende:

- At hæve vandløbsbunden 0,2 m ved søens udløb mod syd.
- Bunden skal hæves med marksten, der lægges ud i en længde på 50 m.

Tilladelsen er meddelt efter vandløbslovens¹ §§ 16-17, der omhandler regulering af vandløb samt kapitel 2 og 5 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og –restaurering mv².

Vandløbet er omfattet af vandløbslovens § 2. Det er et privat vandløb jf. vandløbslovens § 8.

VVM

Projektet er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)³ (miljøvurderingsloven), bilag 2, pkt. 10 'Infrastrukturprojekter', litra f 'Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af Bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb'. Miljøstyrelsen har gennemført en miljøscreening af projektet

---

¹ LBK nr. 1217 af 25/11/2019.

² BEK nr. 834 af 27/06/2016.

³ LBK nr. 973 af 25/06/2020.

efter kriterierne i Miljøvurderingslovens bilag 6, og har truffet afgørelse om, at projektet ikke kræver gennemførelse af en miljøvurdering, jf. § 21.

Færdigmelding

Projektejer skal fremsende en færdigmelding i form af billeder, et indtegnert kort og evt. supplerende oplysninger til kommunen, når arbejdet er afsluttet. Færdigmeldingen skal sendes til nmf@brk.dk att. Tine Kent Egedal.

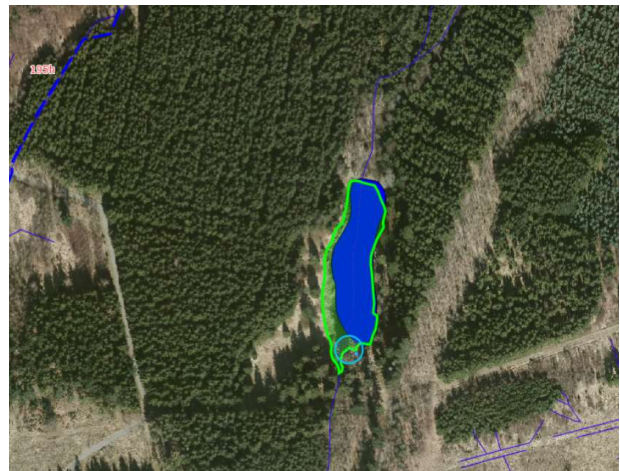
Projektområdet

Vandløbet leder til Rappekær, der er beliggende i den nordlige del af Almindingen på matrikel 195h, Vestermarie. Projektet udføres nedstrøms Rappekær sø.

Projektområdet ses på følgende luftfoto markeret med en lille turkisblå ring syd for søen:

Figur 1: Kort over Bornholm. Pilen viser projektets placering (kilde: Kortinfo).

Figur 2: Matrikelkort, der viser Rappekær sø (grøn markering), afgræsning af søen (mørkeblåt felt) og projektområdet (turkisblå ring) (kilde: Kortinfo).

Baggrund

Den ansøgte indsats er et led i EU-LIFE projektet:

Semi Aquatic LIFE, hvor Naturstyrelsen er partner. Projektet har til formål at genskabe og forbedre bevaringsstatus for krybdyr, padder og vandinsekter i Natura 2000-områder. I Almindingen er der tale om følgende målarter optaget på bilag II og IV under EU's Habitatdirektiv:

- Bred vandkalv
- Lys skivevandkalv
- Stor kærguldsmed
- Grøn mosaikguldsmed

Projektbeskrivelse fra ansøgningsmaterialet

Søen indgår i Projektet Semiaquatic LIFE. Målet er at sikre livskraftige metapopulationer af arter optaget på bilag II og IV under EU's Habitatdirektiv.

Søen er levested for bred vandkalv (2017), men yngleområdet i søen er truet af tilgroning med bredbladet dunhammer og pilebuske.

Vandstanden er sænket ved grøft i den sydlige ende. Grøften fyldes op på den sydligste del, således at en mere naturligt fluktuerende vandstand opnås, dog uden at den omkringliggende granskov påvirkes.

Vandstandssvingninger vil virke hæmmende på fremtidig tilgroning. Området omkring søen er registreret som § 3 beskyttet mose og den sydvestlige del som habitatnaturtypen tidvis våd eng (6410). Hævning af vandstand sammen med rydning af tilgroning med pil og dunhammer vurderes at ville gavne udvikling af naturtypen.

Området mellem søen og grusvejen er kortlagt som § 25 skov. Den ændrede afvanding vurderes ikke at påvirke § 25 skoven negativt, da den er skovfyr domineret (type 11a) og derfor tåler såvel tør som våd bund.

I søens sydende er der et ca. 50 m langt afløb. Tættest på søen er det ca. 35 cm bredt og 50 cm dybt og tættere på underløbet ved vejen er det ca. 60- 70 cm dybt og ca. 85 til 100 cm bredt. Her står 1-2 cm vand ved besigtigelsen d. 13. juli 2020.

Underføringen under skovvejen er i form af stenkiste ca. 50 cm høj og 50 cm bred. Der stod ved besigtigelsen ca. 2 cm vand her. Længde: ca. 50 m, Bredde: varierende ca. 35 – 50 – 85 til 100 cm, Dybde ca: 50- 70 cm.

Afløbet hæves ca. 20 cm hvormed vandstanden i søen vil blive højere. I de tørreste perioder ses der for nuværende en meget lav vandstand i afløbet (1-2 cm), hvorfor det vurderes, at der om sommeren ikke vil være stor forskel på den vandmængde, der føres nedstrøms før og efter projektets gennemførelse. Da der stadig er tilløb og afløb gennem søen vurderes det at afløbet stadig fødes med vand i de vådeste perioder, hvor der er mest nedbør og systemerne nedstrøms søen vil således modtage vand i den vådeste periode af året og ved nedbørshændelser.

Følgende figur viser til- af afledningen fra Rappekær sø:

Figur 2: Oversigt over til- og afledningen fra søen Rappekær (turkis streger). Strømningsretninger er anført med pile (kilde: Naturstyrelsen).

Sagsfremstilling

Center for Natur, Miljø og Fritid har den 16. juli 2020, modtaget en ansøgning fra Naturstyrelsen om at hæve vandløbsbunden nedstrøms Rappekær sø, matr. 195h, Vestermarie. Vandløbet er privat og ligger i et naturområde.

Der strømmer vand til Rappekær sø fra et vandløb mod nord. Efter søen strømmer vandet i sydliggående retning, hvor det kobles på Tilløb til Læså, der strømmer mod sydvest, ca. 220 m fra udløbet.

Ved at hæve afløbet nedstrøms søen, vil vandstanden i søen blive højere. Tilsvarende vil vandspejlet i nedstrøms vandløb blive reduceret i tørre perioder, hvilket vil påvirke vandføringen lokalt. Vandet vil i tørre perioder kun sive ud fra søen som følge af et sænket vandspejl.

Da der i forvejen ses et lavt vandspejl om sommeren i afløbet (1-2 cm), forventes vandløbet at tørre yderligere ud ved gennemførelse af projektet. Dette vil påvirke den fauna og flora, som lever lokalt i vandløbet. Da vandføringen er yderst begrænset om sommeren, forventes projektet ikke at have indvirkning på vandløbsstrækningen længere nedstrøms, som leder til Tilløb til Læså.

Bornholms Regionskommune skønner, at der i nedbørstunge perioder, vil strømme tilstrækkeligt med vand fra søen til vandløbet således, at vandløbet vil være vandførende lokalt og uændret nedstrøms.

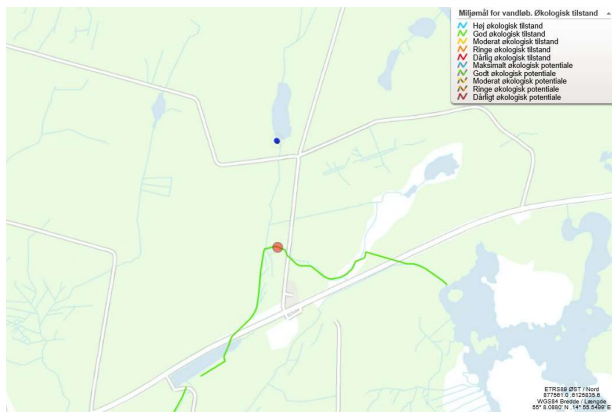
Bornholms Regionskommune vurderer at stenbunden, som etableres i vandløbet, vil have en gavnlig effekt for vandløbets dyreliv, da stenene bevirker en øget iltning af vandet i nedbørsrige perioder, som følge af vandets turbulens. Stenene danner samtidig grobund for algevækst, hvilket er fødegrundlag for flere af vandløbets

planteædere. Herudover lever mange vandlevende organismer fasthæftet til sten eller bruger områderne mellem stenene som skjulested. Stenene kan derfor bidrage til et forbedret vandmiljø- dog under forudsætning af, at der er vand i vandløbet.

Natur- og miljømæssige forhold

Målsætning

Vandløbet, der ønskes reguleret, er unavngivet. Vandløbet er ikke målsat jf. vandområdeplanerne 2015-2021, men det leder til det målsatte vandløb: Tilløb til Læså (figur 4).

Figur 4: Kort, der viser Rappækær og projektområdet (lyseblåt felt og blå prik) og det målsatte vandløb nedstrøms med en grøn streg (Kilde: MiljøGIS Vandområdeplaner 2015-2021).

Ifølge indsatsbekendtgørelsen⁴ 8, stk. 2, skal det ved afgørelsen sikres, at projektet hverken indebærer en direkte eller indirekte negativ påvirkning af det målsatte vandområde nedstrøms.

Naturbeskyttelse

Vandløbet er ikke omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Projektet berører områder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Herunder er søen beskyttet og der er et beskyttet engareal, der overlapper søen. Vest for projektområdet ses desuden et beskyttet moseområde (figur 5).

Figur 5: Luftfoto med § 3 beskyttet natur. Den beskyttede sø Rappækær ses midt i billedet med blå skravering. Der ses også en beskyttet mose, der er anført med brun skravering (Kilde: MiljøGIS).

Bornholms Regionskommune har vurderet, at der kan gives dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til de ansøgte tiltag.

Natura 2000 væsentlighedsvurdering

Arealet er beliggende i Natura 2000 - område nr. 186: Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Der er følgende naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området:

⁴ BEK nr 449 af 11/04/2019

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 162		
Naturtyper:	Sobred med smårter (3130)	Kransnålalge-so (3140)
	Næringsrig so (3150)	Brunvandet so (3160)
	Vandløb (3260)	Tor hede (4030)
	Enekrat (5130)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Hængesæk (7140)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Indlandsklippe (8220)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Vinteregeskov (9170)	Stilkege-krat (9190)
	Skovbevokset torvemose* (91Do)	Elle- og askeskov* (91Eo)
Arter:	Bred vandkalv (1081)	Lys skivevandkalv (1082)
	Stor vandsalamander (1166)	Damflagermus (1318)
	Bechsteins Flagermus (1323)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 80		
Fugle:	hvepsevåge (Y)	rod glente (Y)
	rørhøg (Y)	pletlet rørvagtel (Y)
	engsnarre (Y)	trane (Y)
	perleugle (Y)	sortspætte (Y)
	rodrygget tornskade (Y)	

Området sydvest for selve søen er registreret som habitatnaturtype 6410, Tidvis våd eng. Skånsom rydning af dunhammer og pilebuske vurderes at gavne naturtypen. Det vurderes endvidere, at hævning af søens afløb vil give en mere naturligt fluktuerende vandstand i området, som vil virke hæmmende på fremtidig tilgroning og medføre en positiv påvirkning på naturtypen.

Figur 6: Kort med kortlagte habitatnaturtyper i området. Området sydvest for Rappekær er kortlagt som habitatnaturtype 6410, tidvis våd eng (kilde: MiljøGIS).

Af arterne på udpegningsgrundlaget er bred vandkalv registreret i søen. Rappekær er herudover ikke kortlagt som potentielt levested for arter på udpegningsgrundlaget. De ansøgte tiltag vurderes, at kunne forbedre søens potentiale som levested for bred vandkalv og eventuelle andre arter på udpegningsgrundlaget.

Der er ikke kortlagt potentielle levesteder for fugle på udpegningsgrundlaget i Rappekær. Det vurderes, at tiltagene i Rappekær ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af fugle i området, idet arbejdet udføres uden for fuglenes yngletid, og idet tiltagene vurderes at være til gavn for søens naturtilstand

Bilag IV

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens⁵ § 10, at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse

⁵ BEK nr. 1595 af 06/12/2018.

m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

Bilag IV-arter er arter optaget på habitatdirektivets Bilag IV. Arterne er særligt strengt beskyttede. Bilag IV-arter, som forekommer på Bornholm, er bl.a. alle arter af flagermus, paddearterne løvfrø, springfrø, strandtudse, grønbroget tudse og stor vandsalamander, arter af vandkalve og guldsmede samt markfirben.

Der er i Rappekær registreret Bilag IV-arten bred vandkalv. Søen kan endvidere udgøre et potentielt levested for andre Bilag IV-arter som guldsmede og padder, og området kan potentielt udgøre et leve- eller fødesøgningsområde for flagermus. Tiltagene i Rappekær vurderes at kunne bidrage positivt til arternes ynglemuligheder i området.

På baggrund af ovenstående vurderer Bornholms Regionskommune ikke, at projektet vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter men potentielt vil kunne gavne Bilag IV-arter.

Fredninger og byggelinjer

Ifølge de kort som Bornholms Regionskommune har tilgængeligt, ligger projektområdet i fredskov. Ellers berører projektet ingen fredninger eller byggelinjer.

Konklusion

Bornholms Regionskommune konkluderer, at en hævnning af vandløbsbunden nedstrøms Rappekær sø, vil have en afstrømningsmæssig konsekvens for vandløbet, men den vil være mindre, lokal og kun i perioder, hvor der er begrænset nedbør. I nedbørsrige perioder konkluderer Bornholms Regionskommune, at vandføringen vil være stort set uændret i vandløbet.

Bornholms Regionskommune konkluderer, at der ikke vil være utilsigtede afledningsmæssige konsekvenser forbundet med projektet.

I henhold til indsatsbekendtgørelsen 8, stk. 2, konkluderer Bornholms Regionskommune, at projektet hverken indebærer en direkte eller indirekte negativ påvirkning på nedstrøms målsatte vandområde Tilløb til Læså. Det vurderes, at projektet har en naturforbedrende effekt for søen og tilstødende naturområde. Herudover kan stenene også have en gavnlig indvirkning på vandløbets biologi.

På baggrund af ovenstående forhold, gives der tilladelse til at regulere vandløb med hjemmel i vandløbslovens §§ 16-17.

Høring

Projektet har været i offentlig høring på kommunens hjemmeside i 4 uger i perioden: 15. september 2020 - 13 oktober 2020. Kommunen har ikke modtaget bemærkninger eller indsigelser til projektet inden for høringsfristen.

Klage

Kommunens afgørelse efter vandløbsloven kan påklages til Nævnenes hus efter bestemmelserne i vandløbslovens § 16. Regler for klage fremgår af klagevejledningen. Klagefristen er 4 uger fra den dato tilladelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra denne dato. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse.

Klagevejledning

Afgørelser efter vandløbslovens kan påklages af:

- Den, afgørelsen er rettet til
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald

- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

En klage skal indgives skriftligt. Du går ind på [Nævnenes Hus](#), hvor du skal logge på med nem-ID. Klik på Miljø og Energi, Miljø- og Fødevareklagenævnet. På nævnenes hus findes der en vejledning om anvendelse af Klageportalen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyrets størrelse afhænger af, om klagen kommer fra en borger eller en virksomhed/organisation. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen ved at sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune med påført sagsnummer i emnefeltet til Bornholms Regionskommune, Skovløkken 4, 3770 Allinge. Anmodningen videresendes herefter til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om den kan imødekommes.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler gebyret. Gebyret tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klageren får helt eller delvist medhold i sagen, eller
- Eller klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø og Fødevareklagenævnets kompetence.

Opsættende virkning

En rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet. Hvis udnyttelse af en tilladelse forudsætter udførelse af anlægsarbejder, må sådanne arbejder ikke påbegyndes før klagefristens udløb eller, hvis der er klaget over afgørelsen, før Miljø og Fødevareklagenævnets afgørelse foreligger.

Vandløbsmyndigheden skal staks underrette den, der har fået tilladelsen eller godkendelsen, om, at afgørelsen er påklaget.

Du kan som udgangspunkt ikke klage over nævnets afgørelser til anden administrativ myndighed. Hvis du er utilfreds med nævnets afgørelse, kan du indbringe sagen for domstolene. Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme andet.

Kontakt

Hvis der er spørgsmål til afgørelsen, kan der rettes henvendelse til vandløbsmyndigheden på 5692 2208.

Venlig hilsen

Tine Kent Egedal
Biolog

Der er sendt kopi af dette brev til følgende klageberettigede:

Miljøstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening
Danmarks Naturfredningsforening, Lokalkomité Bornholm
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Bornholm
Friluftsrådet
Friluftsrådet, Lokalafdeling Bornholm
Fiskerikontrollen.